

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:
ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A vármegyei pénztárak és számvé- vőségek megszüntetése.

Az államosításra irányuló törekvésnek rend-
szerint vannak ellenzői, kik megtámadva látják
ezzel az alkotmány védbástyáját: a régi vármegyét.

Sem a politikai pártállás szempontjából, sem
alkotmányjogi tekintetéből nem tehetjük a kérdést
vitatargyává, de nemcsak jogunk, hanem kötelessé-
günk a törvényhatósági kormányzat szervezetében
előálló lényeges változást, mint a felsőbb közigaz-
gatás körébe eső kiváló mozzanatot ismertetni mint
olyant, melyet a törvényhozótestület minden pártja
helyesel.

Jeleztük még az általános képviselőválasztás
előtt, hogy a magyarországyűlés képviselőházának
bizottságai a vármegyei pénztárak és számvé-
vőségek megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot le-
tárgyalták. Azután lekerült a kérdés a napirendről,
sőt a mindenirányban hangoztatott azon híresztel-
és is elterjedt, hogy a kormány visszavonta a tör-
vényjavaslatot. Kétségtelen azonban, hogy a m.
kir. belügyminiszter a bizottságok által már letár-
gyalt s országsszerete helyesléssel fogadott törvény-
javaslatot ismét a képviselőház elé terjeszti s egy-
ben fölkéri a Házat, hogy a javaslatot a belügyi
 költségvetéssel egyidejűleg tárgyalja le s hatal-
mazza föl a kormányt, hogy tekintettel a deczem-
beri tisztújításokra, a pénztári személyzet szolgá-
lati idejét egy évre rendeletileg meghosszabbít-
lassa.

E törvényjavaslat elfogadásával kimondatik,

hogy mind a két osztály személyzete egy évi ren-
delkezési állapotba helyeztetik. A kormány nagy
sulyt helyez e javaslat mielőbbi letárgyalására és
az új rendszernek életbeléptetésére, mert csak
akkor lesz lehetséges egységes kezelést megho-
nosítani az állami és törvényhatósági értékek ör-
zésében és ellenőrzésében. A miniszterelnök min-
den alkalmazható embert el akar helyezni; nem
engedi meg a nyugdíjalapok céltalan megterhe-
lését.

A főispánok utasítást vesznek, hogy az ezután
üresedésbe jövő pénztári és számvévi állásokat
se választás, se kinevezés útján ne töltsék be vég-
legesen, hanem csak ideiglenesen, helyettesítéssel, a
pénzügyigazgatók szintén utasítást kapnak, hogy a
kir. pénzügyigazgatásnál üresedésbe jövő pénztári
és számosztályi állásokra való kijelöléseknél, a
jelentkező törvényhatósági, hasonló állásu alkalm-
mazottakat, ha kellő minősítéssel bírnak, hozzák
javaslatba, hogy elhelyezésük mielőbb végrehaj-
tassék. A főispán ajánlatára a pénzügyigazgatóság
által javaslatba hozott tisztviselőket egyszerűen
áthelyezik. A kinevezés egy évig ideiglenes jellegű
lesz.

Egy év alatt a pénzügyigazgatóság adóhiva-
talainál és számosztályánál el nem helyezett tör-
vényhatósági számvéveket és pénztári tiszteket,
tekintet nélkül eddigi rangfokozatukra, mai illet-
ményeikkel járási számvévi szolgáltatásra ren-
delkező alá helyezik, ezek azonban nem a fő-
szolgabírói hivatalokban, hanem az adóhivatalok-
nál fognak működni, a honnan a járási számvévi
a főszolgabíró előterjesztésére a pénzügyigazgató

a szükséges munkakörrel és külső szolgálatra vo-
natkozó utasítással ellátja. A törvényjavaslatnak
letárgyalása nehézségekbe nem igen fog ütközni;
teljes végrehajtása 1903. január 1-re várható.

Községi közgyűlés.

Rendkívüli közgyűlést tartott Petrozsény község
képviselőtestülete f. hó 15-én d. e. 11 órákor, melyen
jelen voltak: Jakabfi Rezső bíró, Dombora László jegyző,
Kohn Rezső k. pénztárnok, Marek Mór, Schreiner József,
Stern Adolf, dr. Bottenstein Samu, dr. Schulek Jenő,
dr. Rosenberg Ignác, Henrik Viktor, Kantner János,
Sternberg Bertalan, Ullmann Lipót, Nagy Miklós, Zádory
Károly képviselők.

Jegyzőkönyv hitelesítésére a közgyűlés megnyitá-
sakor elnök felkéri Henrik Viktor és Kantner J. köz-
gyűlési tagokat s bejelenti, hogy a rendkívüli közgyűlés
egyedüli tárgya az ital- és huszfogyasztási adóbeszedési
jog megváltásának biztosítása.

Dombora László jegyző előterjeszti, hogy a dévai
m. kir. pénzügyigazgatóságnak 46408—901 sz. a. ki-
bocsájtott hirdetményére az előjáróság f. hó 10-én be-
jelentette, hogy tekintve, miszerint Petrozsény község
részéről az egyezkedési tárgyalások alkalmával, a ki-
nyomozott összeg egészen magajánlatott —, az egyez-
kedési tárgyalás alkalmával tett és a község képviselő
testület által is elfogadott ajánlatunkat fentartjuk és
annak, az árverezés mellőzésével való elfogadását kér-
jük. Az előjáróság jelentését s eljárását a közgyűlés
helyeslőleg tudomásul vette, mindazon által a további
teendőkre nézve felmerült kérdést illetőleg élénk vita
fejlődött ki, melyben a jelen volt közgyűlési tagok majd
mindegyike részt vett. Arranézve nem forgott fenn né-
zeteltérés, hogy ha a községi által az egyezkedési tár-
gyalások alkalmával tett ajánlata értelmében a kérdéses
jog a községnek bérbe adatik, az esetre 5% jövedelem
biztosítása mellett a beszédessel Marek Mór megbizatik.

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Mi a sok és mi a kevés?

II.

Egy német grófról Nikolai ezt írja:

Naponkint kap postán pomerániai angolnát, három-
negyedről hosszút, süllőt Berlinből, hideg pástétomot
Hanauból, fűszeres gombócöt majnai Frankfurtból, fe-
nyőrigót márciusban a Harez hegységéből, fűszert febr-
ruárban Csehországból, rákot Sonnenburgból, Westfá-
liai sódort pezsgőben főzve, kaviárt Königsbergből;
asztrakáni dinnye és ananász szintén kell neki.

Vitelius római császárról mondják, hogy egy e-
bédje 100.000 forintba került.

Némely étel elkészítéséhez igen kevés dolog kell,
pl. a rántottához. Egy pár tojás, zsír és só, No meg a
petrozsenyi kőszén. De annál több kellett egy saláta
fajhoz, melyet a rómaiak igen kedveltek. A készítés
módja a következő volt. Egy mozsárba kell tenni bors-
füvet, mentát, rukfűvet, coriandrumot, mákot, jól össze-
törni, azután hozzátenni vereshagymát, saláta levelet,
belekeverni mustárt, esembort, zöld mentát, friss saj-
tot és sót. Jól egyenletesen össze kell keverni borsos
lével, kifordítani egy edénybe és azután olajjal le-
önteni.

Nagyon belemélyedtünk az anyagi világba, ideje
visszatérni a szellemihez.

Sok tragikum van Shakespeare Hamletjében, de
kevés hatással van a nézőre a darab, ha rossz színész
játsszik abban, vagy ha, mint egyszer egyszer egy vi-

déken tartott szinelőadáson, midőn Hamlet, apja szel-
lemének megjelenését várja, a ponyván keresztül egy
tehén nyújtja be fejét és elbődül. Vagy mikor egy fő-
városi színházban Brutust ábrázoló színész szomorko-
dik, hogy fiait el kell ítélnie, s tépelődés közt várja
őket; Egyszerre csak bejön a színpadra a kutyája. Nem
nézve hátra, valamit hallva azt hitte, hogy fia jön, fel-
kiált: „Te vagy fiam?” A kutya erre a nézők általá-
nos derűsége között a boldog apa nyakába ugrik.

Kevés volt a bátorsága és lelelkijelenléte annak a
hét svábnak, a kik a nyul. ellen egész tömegben indul-
tak, de sok volt egy cigányának, a kit hétfőn vittek
akasztani, s ezt mondotta: „De rosszul kezdődik ez a
hét.” Vagy azé a másiké, ki arra kérte a hóhért, hogy
a nyakát ne bántsa, mert ott nagyon csiklandos. Vagy
mikor Hacker nevezetű gonosztévőt halálra ítélték s a
siralomházban ezen naív kérdést intézi hozzá az orvos:
„Hogy érzi magát?” ironikusan felelt: „Köszönöm kér-
dését doktor ur, a körülményekhez képest elég jól.”

Ióniáról lévén szó, igen keveset találunk ebből a
fajtából egyik híres futófüzfapecótánk: Hazafi Veral Já-
nos megrovási kalandjaiban, de annál többet, mond-
juk sokat Szemere Miklós egyik költeményében, mely-
nek ele Szana Tamás ellen irányul, ki valamikor Doczi
„Csokját” bírálta le. E versből im két szak mutatva-
nyul:

Az ember észnek nincs probléma,
Kítárva előtte a lét titka mind.
Az éj nem vak, a sir nem néma,
Szemünk a napba tekint.
Már nem ijesz az Aetna katlan,
Polust keres a kutatást.

Csak az egy titok megoldhatatlan,
Mért lett író Szana Tamás?

Oly dusan fizet a természet,
Ha krumplit vet a férfiú.
A haj-sütés is szépművészet,
S mester lehet, ki nagykoru..
A könyvkötés is irodalmi
S nem egy-nyomó foglalkozás,
Mért hagyta magát félre esalni,
S mért lett író Szana Tamás?

Az ironia egyik véglete a szellemességnak, a má-
sik a naivságnak. Nézzünk egy két példát a naivságra,
azután térjünk át a szellemességre.

A gyermek kéri anyját, hogy menjenek omnibu-
szon haza a ligetből, „Fiam — válaszolt az anya —
nincs már pénzem omnibuszra.” „Hiszen jó lesz bér-
kocsi is” felelte bölesen a kis honpolgár.

Naivul válaszolt az alispánné a főispánnénak. Mi-
dőn ez azt mondta, hogy az éjjel vele álmodott, az
alispánné megütődve válaszolt: „Bocsánat, előbb az én
kötelességem lett volna.”

A szellemességre igen ügyes történetke Frigyes
német császár és egy gárdatisztjének esete. A gárda-
tiszrt irt egy katonai munkát. Ez megtetszett a császár-
nak, s elismerése jeléül küldött a tisztnek egy esomó
bankót könyvalakba kötve. Kevés idő múlva találko-
zott az illető tiszttel a császár és ezt kérdezte tőle:
„Hat író barátunk, a mi könyvünk hogy tetszett?” A
tiszrt válaszolta: „Felség, alig várom belőle a második
kötetet.” Megértette Frigyes a szellemes megjegyzést,
újra küldött neki egy kötet bankót, de erre ráíratta:
„Második és utolsó kötet.”

Ez a község és az illető között létrejött megegyezésen alapul. Ha ez nem volna keresztül vihető, azon esetre a község azon alternatíva előtt áll, hogy vagy megbizsa az előjáróságot a biztosítási jegyzőkönyv aláírásával s a kipuhatolt 11434 kor. 07 fillér megajánlásával, vagy a község nem reflektál a bérletre s a kérdéses jogot árverés útján bérbeadja a kincstár.

Stern Adolf községi képviselő aláírt nyilatkozattal ajánlja a közgyűlésnek, hogy a kérdéses jogot vegye haszonbérbe, az adóbeszedést házilag kezelje s ő ez esetben a megváltási díj 15%-át mint tisztajövedelmet biztosítja a községnek s ha több lesz a haszon, az is legyen a községé. Részére csak azt ohajtja, hogy a kezelés ellenőrzésébe befolyhasson mint képviselő. Ajánlatának biztosítására 2000 korona értékű regaleváltási kötvényt a közgyűlés asztalára letesz.

Dr. Rosenberg Ignác képviselő csak azon esetben tartja elfogadhatónak Stern A. indítványát, ha a kezelési költségen kívül biztosítja a jövedelmet, mert anélkül nem lát a haszonbéri jogügylet megkötésében előnyt a község javára, amennyiben az ellenőrzés többé kerülhet, mint a Stern által biztosított jövedelem s így a község lesz terhelve, azon felül a kezelés miatt pereskedésnek is kitétetik a községet.

Hosszas vita után elnök elrendeli a névszerinti szavazást s egy szavazattöbbséggel határozatilag kimondja a képviselőtestület, hogy Stern Adolf képviselő ajánlatának elfogadása mellett megbizsa az előjáróságot, hogy a huszofgyasztási adó és italmérési adó beszedési jogot a kipuhatolt 11434 kor. 07 fillért kihatsonbérleje a község részére. A kezelésre nézve a képviselőtestület a jogügylet megkötése után fog határozni.

Dr. Rosenberg Ignác képviselő felebbezését azonnal bejelentette s jegyzőkönyvbe véteti, hogy ezen kihirdetett határozat végrehajtása ellen tiltakozik s az esetleges végrehajtásért az előjáróságra hárítja a felelősséget.

A közgyűlés d. u. 1 órákor ért véget.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Erzsébet ünnepély** a gymnasiumban folyó hó 19. én kedden délután 3 órákor tartatik, melyre az érdeklődő nagyérdemű közönség meghívatik. Az ünnepély műsora: 1. Szózat éneklő az ifjúság. 2. Nem haltálmeg, Erdélyi Zoltántól, szavalja Schulek Béla I. o. tanuló. 3. Felolvasás, tartja Szakáts Ödön tanár ur. 4. Lefutott egy fényes csillag, Szakáts Ödöntől, szavalja Priváry

A szellemességnek egy faja a furfang, ellentéte az ostobaság.

Furfangos volt Till Eulenspiegel, ki azt ajánlotta hogy a kórház betegeit 24 óra alatt meggyógyítja ugy, hogy minden beteg önként hagyja el a kórházat. Csakugyan rábízták a kórházat. Ő azzal az ígérettel állított be a kórházba, hogy a legnagyobb beteget elevenen megégeti és gyógyszerül adja be hamvát a többieknek, mert ettől mind meggyógyulnak. Az ígéretnek annyira megőrültek a betegek, hogy mind megszöktek.

Már kissé kevés szellemmel bírtak azok a Nüenbergiek, kik halálra ítélték egy valakit, s pénzt adtak neki, hogy a szomszéd városban akasztassa fel magát, mert ott olcsóbban megteszi a hóhér, mintha Nüenbergbe kellene hoztatni.

Vagy az illető sem találta volna fel a puskaport, ki rovarport kért a patikába. Arra a kérdésre, hogy üvegbe vagy papírba parancsolja-e, azt válaszolta: „Kérem, tessék csak ide a — nyakamba.”

Sok a művészet és érzés Vörösmarty „Főti dalában”, de annál kevesebb Maláta Jónás eszmadia mesterében, ki a szutyogfalvi szépen megaranyozott torony gomb feltétele alkalmát követő lakomán saját gyártmányu verseivel lépett fel, melynek pár vesszora így hangzik:

„Hogyha megrongyollik az ócska kalapunk,
Fejünkre ugy-e bár? új kalapot csapunk.
Ezt jól fontolóra vevén a mi papunk,
Im toronytetőnkre új fedelet kapunk.
Koszorút tesznek a versköltő fejére,
Parókat a kopasz fő területére,
Szép quasztlit a eszmadiaznak tetejére.
Végül pedig.

Az isten tornyunkat megnyílatól ójja!
Ne rakjon rá fészket soha csunya gölya.

János III. o. tanuló. 5. Erzsébet gyászdal, éneklő a gymn. ifjúság. 6. Erzsébet, Lamperti Gézától szavalja Rotter János IV. o. tanuló. 7. Hymnus, éneklő a gymn. ifjúság. Az ünnepély a gymn. I-ső osztályában tartatik. Az állami iskolában d. e. 9 órákor a róm. kath. templomban tartandó gyászmise után lesz az ünnepély.

— **Kinevezés.** Bergh Tivadar vasgyári főmérnök, Markup Ferencz helyébe a kúzsári vasgyárhoz főnöknek nevezetett ki.

— **Jubileum** Sztójka Béla lupényi állami igazgató-tanító ma ünnepli tanítói működésének 25-ik évfordulóját, mely alkalomból kartársai s tisztelői szeren kívánataihoz mi is örömmel csatlakozunk.

— **Törvényhatósági biz. tagok** választására vonatkozólag illetékes helyről vett értesülés alapján közöltük lapunk múlt számában, hogy Buda Lajos és Janza Vazul megbízatása ez év végével lejár, holott mandatumuk még három évre szól. Mit készséggel igazítottuk helyre.

— **Árverés.** A petrozsényi járásban fekvő községekből álló beszedési kör területén fizetendő bor-italadó huszofgyasztási adó beszedési joga a dévai m. kir. pénzügyigazgatásnál f. hó 18-án d. e. 9 órákor tartandó nyilvános árverés útján 1902, illetőleg még 1903, 1904 évekre haszonbérbe fog adatni. Az érdekl. községek kipuhatolt bor-italadója és huszofgyasztási adója és pedig: Alsó-Barbatény-Iszkrony 743.00., Banicza 25.84., Felső Barbatény 53.04., Kimpulunyág 249.63., Korojesd 21.39., Kriyádia 50.28., Livazény 2178.16., Lupény 4051.54., Merisor 207.89., Parosény 274.38., Petrilla 1258.21., Petrozsény 11434.07., Urikany 83.35., Vulkán 2062.57., összesen: 22792 kor. 36 fill. Értesülésünk szerint Petrozsény község ajánlatát a pénzügyigazgatóság elfogadván, Petrozsényt érdeklőleg az árverés nem fog megtartatni.

— **Ismét elhalasztott közgyűlés.** Petrozsény község előjárósága a községi képviselők részére 7863—1901. sz. a. az alábbi értesítést adta ki: „F. hó 5-én fenti sz. a. kiadott meghívónkkal a f. hó 14-én d. u. 3 órára kitűzött közgyűlés megtartása elhalasztatik, mert az egyes alapok kezelésének megvizsgálása, a községi pótdadók törlesztése hozatalának javaslatára s más egyéb ügyeknek előkészítésére kiküldött bizottság — azok mérvének nagysága és fontosságára való tekintettel — maga idejében el nem készülhet”. Megjegyezzük, hogy maga a képviselőtestület tüzte ki a közgyűlés határidejét a múlt hónapban f. hó 7-ikére. Az előjáróság ezt a határidőt elnapolta f. hó 14-ikére s újból a fenti értesítéssel bizonytalan időre. A múlt évi zárszámadás, a folyóévi pótköltségvetés s az 1902. évi költségeloirányzat már hónapokkal előbb letárgyalandó lett volna, de a kiküldött bizottság csak a napokban hiva-

Valamelyik kopé erre így válaszolt a tudos eszmadiának:

Megunta már varni a lábelieket,
Férezzelget iszonyu hitvány rosz verseket.

Az életbe néha „kevé”, ezt egészen másképen értik, mind kimondják. Im itt egy példa:

Egy hivatal-főnök beállít alárendeltjéhez, és így szól:

„Nézze, kedves barátom, ezt az egypár aktát elvégezhetné helyettem! Ma igen sok dolgom van! Nem lesz túl sok a munka?”

„Oh, kérem, ellenkezőleg, csekélység az egész!” Magában pedig olyat kíván a tisztelt előjáróságnak, hogy vinné el a kukuk darabostól, aktástól.

Azonban a főkülömbőség a sok és kevés között leginkább kitűnik a férfi és nőnél.

Az asszonynak mindenben sok a fő! Sok ruha, sok multság, pardon sok beszéd, sok — sok mindenfélé.

A férfi a kevés barátja.

Keveset ígérnek a férfiak, még kevesebbet tesznek, kevés örömet tesznek feleségeiknek, keveset vannak otthon, stb. stb.

Azt hiszem hogy most már nagyon sok sokat elmondottam, s ez a sok bizonyára igen soknak sok volt.

Még csak azt akarom megjegyezni, hogyha minden sokat és keveset kellőképpen méltányolni tanulta az ember, akkor érheti el az arany középutat, a teljes meglegedést, a szív örömet, melyről így zeng a költő:

Mi az, mi embert boldoggá tehetne?

Kincs, hír, gyönyör? Legyen bármí özőn.

A telhetetlen elmerülhet benne,

S nem fogja tudni, hogy van szívöröm.

Esztorgályos Gusztáv.

tott egybe s így a közgyűlés újból elhalasztására nem a bizottság szolgáltatott okot. Előre láthatólag a legközelebbi közgyűlésen a képviselőtestület rendelkezésének figyelmen kívül hagyása felszólalás tárgyát képezendi.

— **A vízszükséglet** kielégítéséről sincsen gondolkodva Petrozsényben. Az az egyetlen közkut ott a Barcsay-ház előtt sokszor el van zárva s különösen tűz esetén érezhető a vízhiány. Sok szó esett már e miatt a közgyűlésen is, de minden maradt a régiben. Emlettük már, hogy van a piaçetérén egy teljesen jókarban lévő, bő és jó vizű közkut, de — Isten tudja mért — le van földve. Erre a kutra csak szivattyú kellene, — olyan mint a társulat telekutjain van — s onnan bőségesen lehetne ivásra s egyéb célokra jó vizet nyerni. Ez nem róla a községre érezhető terhet. Ajánljuk ismételtén a hatóság figyelmébe.

— **Kegyetlen gyilkosság.** Egy férfi hullát vetett partra az Oláh-Zsil f. hó 9-én Parosénynél. A lupényi esendőrség azonnal jelentést tett a petrozsényi szolgabírósághoz s ez értesítette a dévai kir. ügyészséget, melynek egy tagja a vizsgálóbíróval kiszállott a helyszínre s mindenek előtt megállapította, hogy a talált holttest Blaskovits József krajnai illetőségű 25 éves nőtlen bányász hullája. Az orvosi vizsgálat és boncolás konstatálta, hogy a halált nem fulladás, hanem elvérzés okozta. Megcsontkították a szerencsétlen embert, kinek hulláján semmi egyéb sérülés nem látszik, mint éles késsel, vagy beretivával ejtett egészen szabályszerű két metszés s így csonkított meg, minek következtén, vagy belső elvérzés, vagy a fájdalommal sérülés okozta kin idézte elő a halált. A tettesek többen lehetnek s így hajthaták végre a csonkítást s azután dobták a folyóba a halálra kintott szerencsétlen fiatal embert. Hihetőnek látszik azon híresztelt feltevés, hogy Blaskovits József szerelemföltés áldozata. A tettesek eddig kipuhatolhatók nem voltak és semmi nyom, a legcsekélyebb jel sincs, mely a tettesek kilétére engedne következtetni. Az a kíváncsi pont, hogy: „Keresd az asszonyt”, ezideig nem vezette nyomra az erélyes vizsgálatot.

— **Betörés.** Szurdukban, Löwy Antal iakására olasz munkások betörték éjjel a kifeszített ablakon át s a szobákból mindent elvittek a házbellek távollétében. Az utmunkálatnál alkalmazva volt olasz munkások nyomtalanul eltűntek. Az elvitt ruhák, s egyéb ingóságok értéke 1400 koronára becsültetett. A nyomozás ez ideig nem vezetett eredményre. A tettesek valószínűleg Romániába szöktek.

— **Az időjárás** az egész hét folyamán kedvező, mondhatni tavasziias volt. A hét utolján még az éjjelek is enyhék voltak, a hőmérsék mindíg a fagyponot felett volt.

— **Fillérestély.** A f. hó 16-ikára kitűzött fillérestély műsora: 1. „A költő” Színmű. Irta: Barta Irén. Rendezi Nikolajevics Plató ur. Személyek: Etelka — Sternberg Olga Anna — Molnár Gabriella Lidike — Dombora László Laczi — Weisz Alfréd Ferkó — Dombora Kálm. Pistike — Sternberg Endre Béla — Schäffer Lipót Erzsi — Weil Jenő.

2. „Home Sweet Home”. Transcription, zongorára. Schultrétöl. Zongorán játsza Pelger Piroška k. a.

3. Duó. Két hegedűre. Előadják: Pán János ur, Schäffer Lipót és Ott Vilmos.

4. „Album lapok”. Andante és Alegretto. Cellószólo zongora kísérettel. Cellon játsza: Tonházi Jakab ur; zongorán kíséri: Pelger Piroška kisasszony.

5. Auforderung zum Tanz. Webertől, zongorán játsza: Sternberg Olga.

6. „Hejre Kati”. Hegedűszólo Hubaytól. Játsza: Pán János ur; zongorán kíséri: Pelger Piroška k. a. A fillérestélyről lapunk legközelebbi számában referálunk, megjegyeznünk, hogy a teli hónapokban minden második szombaton fillérestély lesz.

— **A tanító fegyelmi joga.** Ma, midőn a tanító és tanítvány közötti fegyelmi viszonyról sok szó esik, érdekesnek tartjuk följegyezni, hogy a kir. Kuria legutóbbi időben egynás után három esetben jelentette ki, hogy a tanító házi fegyelmi joga tanítványával szemben, mint a btk. 113. §-a szerint büntethetőséget kizáró ok csak akkor forog fenn, ha a tanító a házi fegyelem jogával vissza nem élt. Tehát a bíróságoknak esetről-esetre hivatása megállapítani, vajjon a tanító nem alapos ok nélkül, nem a kellő határok túllépésével ejtett-e könnyű testi sértést tanítványán. — A Kuria legujabb álláspontja szerint tehát a btk. 113. §-át (amely szerint a házi fegyelem jogának gyakorlása közben elkövetett könnyű

testi sértés vétsége nem büntethető) csak a legszűkebb határok között alkalmazhatják, ami különösen, minthogy már az iskolai szabályzatoknál fogva erre úgy sincsenek jogosítva — kíváncsok is.

— **Fényképzománczok.** A fényképezés terén is bámulsatos vívmányokat produkál az újabb kor. Ilyenek az arczképzománczok. Volt alkalmunk csodálni Fantl Mariska festőnő budapesti műintézetének gyönyörű produktumait, melyek arany, vagy aranydoublé foglalásban a legértékesebb nyakkendőtünek, óralánc-függőnek, inggomboknak stb. használhatók. Nem karczolódhatnak, nem törnek, szintartóbbak az olajfestményeknél s e mellett rendkívül olcsók. Ünnepi s más alkalmi ajándéknak a legalkalmasabbak. Petrozsény és vidéke intelligens családjainál a napokban bemutatattak a művészi kivitelű minták, melyeknek megtekintése mindenkit meggyőz arról, hogy nem ok nélkül tesszünk azokról említést a legigazabb elismeréssel.

— **„Érmelléki első szőlőoltványtelep”** Nagy Kágya hirdetését a t. cz. olvasóközönség szíves figyelmébe ajánljuk.

— **Érdekes esküvő.** Egy dumamelléki város társadalmi életében előkelő szerepet játszott a Sz. család. Volt is miből. A vagyonban usztak, az uri osztály színé-jára járt kelt házukba és egyetlen eladó leányuként nem egy előkelő család sarja versengett. A művelt lelkületű leány azonban már régóta egy szerény jövődelméi megyei hivatalnoknak ígérte kezét és a dúsgazdag szülők leányuk hajlamának engedve, beleegyeztek a házasságba. Nem volt boldogabb jegyespár a világon, de nem is volt irigyletebb ember a városban, mint a vőlegény. A lakodalm napja már ki volt tűzve. Remény, szerelem és boldogság volt a fiatal jegyesek élete. De mint mindenhol, úgy itt is beigazolta a sors, hogy nincs rózsavíz nélkül. Sz. szék egy rokonuk lelketlensége folytán elvesztették teljes vagyonukat. Éppen az esküvő előtti napon jutott ez a hír nyilvánosságra. Az emberek összedugták fejeiket. Találgattak, hogy meg lesz-e, az esküvő? A pletyka pedig a szélrőzsza minden irányába elvitte a lehetetlennél lehetetlenebb híreket. Az esküvőre a meghívott vendégek már csak kíváncsiságból is teljes számmal megjelentek. Csalódtak. Az esküvőt megtartották. Szomorú volt nagyon, mert ezentúl a fiatal férjnek csekély fizetéséből az öregeket is el kellett tartania. Annyi még jutott, hogy a lakzót megtarthatták. Számos üdvözlő sürgöny érkezett, melyek közül a következő visszacsorgatta a vagyonát a kétségbeesett család tagjainak: „A mai huzáson nálunk vásárolt sorsjegyükkel megnyerték a főnyereményt. Török A. és Tsa bankháza Budapest V., Váci-körút 4.” Ilyen vígan végződött a kezdetben szomorú lakodalom.

A modern fogtechnikáról általában.

Egy jeles németnyelv-tanár szellemesen jegyzi meg, hogy míg az ember a körülötte pompázó természet szépségei által jó korán figyelemre keltve már évezredek előtt kezdé kutatni a külső világ törvényeit, s századévek előtt kimérte a millió mértföldekre lévő esilagvilágok távolságát és keringési törvényeit — nagy kezdett annak vizsgálatára térni, a mit világ teremtetése óta szájában viselt; a nyelvnek, a nyelv törvényeinek vizsgálatára, a minthogy a modern nyelvészet, mint tudomány, csakugyan alig múlt el századéves.

A mi a nyelvről áll, az áll fokozatosabb mértékben a fogakról is, melyek fájdalmaiból bizonyára évezredek, hiszen már az egyiptomi mumiák fogáiban is találtak plombákat, s Ebers György, az „Uarda” jeles szerzője, nem ok nélkül szerepeltet regényében egy fogfájós sybaritát, ki rágószervének orvoslása végett az egyiptomi pap-orvosok tudományához fordulni, s nemrössel néhány száz mérföldet megtenni szárazon és tengeren, hogy rossz fogát kibuzassa.

S mégis a fogtechnika a múlt századig a legnagyobb elhanyagoltságban szünydött, s még hetven év előtti is, nem volt a fájós fognak más orvossága mint a fogó, s nem nagyon régi az az anekdota, melyben a magyar paraszt sokalja a fogorvos által felszámitott egy forintot a fognak pillanat alatt megtörtént kihúzásáért — holott a falubeli kovács három hatosért másfél óra hosszat huzta-vonta a kocsiszabán s „még a mellére is rátérdeplét”. Már most ne csodálják senki, ha a fogtechnika haladását iránt a publikum vajmi kevés érdeket tanúsít, mert az a melyeknek szüksége van rá: szeret róla hallgatni — az a rész pedig, a melynek

nincsen rá szüksége — természet szerint cseppet sem gondol vele.

A mennyi tehát egy ezikk rövid keretébe férhet, igyekszem megpendíteni kevésé azon elveket, melyeket a modern fogtechnika vall, s a melyekre, éppen a nagy közönség elpalástolhatlan érdekére való tekintettel, ilyen helyen kell reflectálni, mert a szaklapokat patienek nem olvassák, vagy ha elolvassák is, a szakszerűség olyannyi homályába burkolt stílusából semmit sem értenek.

A dologra térve: mindenekelőtt nagy tévedés azt hinni, hogy a fogászat főelve a fogó. Korántsem. A „hideg vas” oly utolsó eszköz nálunk, mint a sebészetenél, s vele csakis a használhatatlant küszöböljük ki ma már s azt is csak az utolsó esetben. Fő elv: hogy az embernek minden fogára szüksége van, s így a meddig lehet, meg kell tartani és conserválni az álkopcsban gyökerező természetes fogat, természetesen mindent elkövetve, hogy az káros részeitől megszabaduljon, s hosszú időn, lehetőleg mindenkorra használhatóvá tétessék.

S éppen erre vonatkozólag egy fontos életbevágó intést és figyelmeztetést:

Elterjedt szokás nálunk, akkor jön a fogorvoshoz, mikor a fog romlása már az idegig hatott, tehát fáj, mikor természetesen a fognak minden érintése is fájdalmas. Így tesz a magyar nép minden betegségében. Előbb elhivatja a papot, s az utolsó kenet után elhatározza magát hogy: „hát Isten neki, hijjátok el a — doktori is!”

Eladdig azután járja a kuruzslás, fogeseppek, mérgek, zománczmaró fogeszencziák, melyek megörzik a koronát, s fájosan hagyják a gyökeret — melyel aztán az utolsó kenet után — kénytelenek elfáradni a fogorvoshoz is!

Csoda-e tehát ha félnek a fogorvostól, s az új generáció már harmincz éves korában fogatlan? Az egyedüli mentesség: időről-időre szakértőleg megvizsgáltatni a fogakat.

Ha kezdődő, fejlődő fogbaj van, annak ekkor egy parányi plombbal utját lehet vágni, s a fog épp marad. De ha a baj elharapódzott, a műtét nehezebb, fájdalmasabb és költségesebb.

Oda térek tehát vissza, a hol kezdenem kellett volna, hogy a fogtechnika modern csodái nem természetfölötti és megmagyarázhatatlan dolgok, hanem a jövő és következtetésein, physiologiai igazságokon és tapasztalatokon alapuló emberi ügyességek, melyektől tehát nem irtózni kell, hanem, a hol lehet, segélyül venni őket az egészséges haladásban, mint a hogy ez minden modern találmánynyal történik.

De éppen minthogy a józan észre apellálunk, lehetetlen nem ismételniünk, hogy ha valahol, úgy a fogbajoknál kell levetköznünk — s persze egyebekben is — az ő magyar szokást, mely mindent a legvégsőre hagy a Pató Pál-féle jelíggel: „Ejh, ráérrünk arra még!”

Édenburg Armand.

HIRDETÉSEK:

Sz. 1254/1901

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíró 1901. évi V. 594 számú végzése következtében Salamon Lipót javára **Biró Károly lupényi lakos** ellen 353 kor. 88 fillér s jár. erejéig 1901. évi augusztus hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 640 kor. — fillre becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutor, sertések, szarvasmarhák, négy ló egy kocszi nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró 1901-ik évi V. 594/2 számú végzése folytán 353 kor. 88 fill. tökekövetelés ennek 1901. évi április hó 1 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 58 kor. — fillben

biroílág már megállapított költségek erejéig Lupényben alperes lakásán leendő eszközzésére **1901. november hó 19-ik napjának délutáni 1 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1901. évi október hó 25-én.

Rácz József,
kir. bir. végrehajtó.

1270/1901.

végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

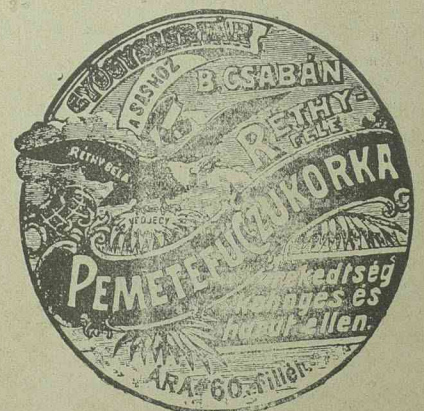
Alulírt bíró 1901. évi LX. t. cz. A02. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíró 1901. évi V. 673/2 számú végzése következtében Fodor Béla és tsai, Keleti Lujza és Ornstein F. A. javára **parosényi Lobstein Szidonia** ellen 161, 251 és 129 kor. 04 fill. s jár. erejéig 1901. évi szeptember hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 947 kor. — fillre becsült következő ingóságok, u. m.: egy ló, tehén, kocsik és különféle szobabutorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró 1901-ik évi V. 672/5 számú végzése folytán 161 kor. 80 fillér tökekövetelés ennek 1900. évi április hó 14 napjától járó 5% 251 kor. 12 fill. töke, ennek 1899. évi márczius hó 11 napjától járó 6% és 129 kor. 04 fill. töke ennek 1901. évi január hó 6 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 115 kor. 15 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig Zs. Parosényben alperes lakásán leendő eszközzésére **1901. évi november hó 27 napjának délutáni 1 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. törvény-cikk 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1901. évi október hó 31. napján.

Rácz József,
kir. bir. végrehajtó.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el! A valódi Réthy-féle pemetefűczukorka csak a készítőnél, vagy az alábbi gyógyszer-tárakban kapható: **Petrozsényben Papp Sándor** gyógyszer-tárában.

Mauthner-féle virág- és veteménymagvak

Portland és román cement, stukatur-nád.

Tűzkár elleni
biztosítási
ügynökség.

Élet- és baleset
biztosítási
ügynökség.

Van szerencsénk a n. é. közön-
ségnek b. tudomására adni, hogy Petro-
zsénybe a fő-utczán lévő

festék- és vasáru

üzletünkben,

minden, a vas- szakmához tartozó áruczik-
kek, *ecsetek*, mindennemő *fegyverek*
dusválasztékban és jutányos áron sze-
rezhetők be.

Tisztelettel:

Stern Adolf és Tsa.

Vidéki megrendelések pontosan eszkö-
zöltetnek.

Kitűnő borostyánkő olaj, máz-festék.	40—42	Flobert-fegyver és töltvények.
--	-------	--------------------------------------

Asfalt fedél-lemez, melyhez kátrány nem szükséges.

Salgó-Tarjani vastengely.

Szülőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajok-
ban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditsia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi
törlesztésre is adatik.

Oriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynö-
vény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös ke-
rités nevelhető pár év alatt, rendkívül ese-
kély kiadással, melyen nemhogy ember, de
semmiféle állat, még az apró nyulak sem ha-
tolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal el-
látott ültetési és kezelési utasítás mellékel-
tetik. Ezer csemete elég 200 méterre — Ára
6 forint. 4—20

Diócssemeték. Oriási jövedelmet bítótosz
váltánál fogva, ennek te-
nyésztése számos gazdaság-
ban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és
bérmentve küldetük minden rendelési kötele-
zettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy
olyan könyvet kap ezzel, ki azt ezimére in-
gyen és bérmentve küldeni kéri, mely ninesen
az a ház, vagy család a hol annak tartalmát
haszonra nem fordítanak, városban, falun, puszt-
án, gazdag vagy szegény családnál egyaránt.
Igy még azoknak is igen érdekében áll, kik
rendelni semmit sem akarnak, mert benne szá-
mos oly közlemények foglaltatnak, melyek-
mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czím:
„Érmelléki első szülőoltvány-telep“ Nagy
Gábor, Nagy Kágya, u. p. Székelyhid.

Fogászati műterem.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke nagy
érdemű közönségének becses tudomására hozni,
hogy Petrozsényban a főutczán **KRAUSZ JÓZSEF-**
né 768 szám alatti házában

fogászati műtermet

nyitottam.

Műdön ezt jelentem, tisztelettel jelzem, hogy
az ősmert modern fogtechnikai műveletet a leg-
jobbnek bizonyult módszer szerint végzem.

Fogak és fogsorok mesteri kivitelben, kitűnő
anyagból.

Szájpadlás nélküli műfogak és fogsorok ké-
szítése a gyökereknek eltávolítása nélkül.

Szenzációs ujdonság.

Kiváló tisztelettel:

Edenburg Armand

Fogorvos.

Dr. Cserey Zsigmond
egyetemes orvostudor

Folyó hó 6-ára jelzett megérkezését,
közbe jött akadályok miatt későbbre
halasztotta, mikor is fogorvosi működését
itt megkezdi.

10.000.000

KORONA

ESZTEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Kiváló szerencse

Török-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Öt és fél millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabcsúlit vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nem sokára újból kezdetét vesz.

100,000 sorsjegy 50,000

PÉNZNYEREMÉNYVEL sorsolattik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen tízenhárom millió 160.000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű árai betéjei a következők:

egy nyolczad $(\frac{1}{8})$	frt — 75	vagyis 150 korona
egy negyed $(\frac{1}{4})$	" 150 "	" 300 "
egy fél $(\frac{1}{2})$	" 300 "	" 600 "
egy egész $(\frac{1}{1})$	" 600 "	" 1200 "

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervszet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk tekintettel arra, hogy a nyereményhúzások már november hó 21., és 22-én lesznek, azonnal de legkésőbb

f. év november hó 21-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZA

Budapest, V., Váci-körút 4/a

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főuradánk osztálysorsjáték osztályai:

1. Váci-körút 4.
2. Múzeum-körút II.
3. Erzsébet-körút 54.

Késpénzben fizetendő.

1 jutalom	50,000
1 nyerő	40,000
1 " "	20,000
1 " "	10,000
1 " "	5,000
1 " "	2,500
1 " "	1,000
1 " "	500
1 " "	250
1 " "	100
1 " "	50
1 " "	25
1 " "	10
1 " "	5
1 " "	2
1 " "	1
1 " "	0.50
1 " "	0.25
1 " "	0.10
1 " "	0.05
1 " "	0.02
1 " "	0.01
1 " "	0.005
1 " "	0.002
1 " "	0.001
1 " "	0.0005
1 " "	0.0002
1 " "	0.0001
1 " "	0.00005
1 " "	0.00002
1 " "	0.00001

50,000 nyer. és jut. 13,167,000 összegben

Rendelilevel levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre tervszettel együtt küldeni.

Az összeget — korona összegben

utánvételezni kérem

postautalvánnyal küldöm.

mellékelem bankjegyekben (bélyegekben.)

A nem tetsző törlendő.

Pontos czím:

Ny. Figuli Antal gyorsajtóján Petrozsény.